

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 746

Din 21.10.2020

Dosar nr.: 507/2020

Petiția nr.: 4208/13.07.2020

Petent:

Reclamați: și

Obiect: afirmații discriminatorii cu privire la etnia petentului

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1.

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

2. și cu domiciliul în comună

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Sesizarea vizează îngrădirea dreptului la demnitate prin afirmațiile: *"dezinfecțați-vă voi că e plin de infecție la voi în casă! Ce mă, ăsta e copilul tău? Nu vezi că nu are nimic de la tine? Nu vezi ce negru ești? crezi că te mai albești și tu de la el dacă-l ți în brațe?"*.

III. Procedura de citare

4. Având în vedere contextul evoluției epidemiologice determinate de răspândirea virusului SARS-CoV-2, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a informat părțile cu privire la faptul că au posibilitatea de a trimite punctul de vedere în scris (precum și orice alte acte sau dovezi), soluționarea speței urmând a se face în lipsă, cu acordul acestora;

5. Părțile au fost de acord.

6. De asemenea, cu privire la cel de al doilea capăt de cerere, respectiv refuzul reclamatei de a-i permite vizitarea minorului, în conformitate cu prevederile art. 28 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, s-a invocat, din oficiu, excepția de necompetență a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, competența revenind Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului și instanței tutelare.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

7. Petentul sesizează CNCD cu privire la afirmațiile făcute de părinții concubinei sale de-a lungul timpului. Astfel, acesta susține că, încă din anul 2017 de când cei doi (petentul și iubita) au început o relație, părinții acesteia s-au opus vehement, au agrest-o fizic și verbal pe motiv că trăiește cu un “țigan”. Petentul atașază la dosar mesaje transmise de reclamații fiicei lor pe WhatsApp, mesaje prin care îi spuneau “te-a transformat în țigancă, ți-ai făcut și tatuaj; ferește-te de farmede, ai intrat în bârlogul lor ;”.

La data de 04.07.2020, reclamații au venit să viziteze nepotul, deși până la acea dată l-au renegat și i-au adus jigniri. În acest context, petentul arată că reclamata a început să țipe în fața blocului că este țigan, că acesta locuiește într-un apartament plin de mizerie (vezi declarație de martor). *“În data de 4 iulie 2020, în jurul orei 18, mă îndreptam spre casă, iar când am ajuns în fața blocului am surprins disputa dintre petent și reclamați. Menționez că a fost pentru prima dată când reclamații au venit să-și vadă nepotul, deși acesta are 8 luni, nepot pe care l-a denigrat tot timpul numindu-l copil de țigan. Petentul i-a cerut reclamatei să folosească un antibacterian pentru că atinge copila pe mâini și față, iar aceasta i-a replicat: ”dezinfecț-vă voi că e plin de infecție la voi în casă! Ce mă, ăsta e copilul tău? Nu vezi că nu are nimic de la tine? Nu vezi ce negru ești? crezi că te mai albești și tu de la el dacă-l ți în brațe?”.*

8. De asemenea, petentul susține că reclamații, împreună cu concubina sa, au luat copilul și nu-i permis să-l viziteze. Ulterior, prin Hotărârea Judecătorei Sector 4 nr. 12352/2020 din 24.09.2020 instanța a încredințat minorul ambilor părinți, însă cu domiciliul stabilit la petent. De asemenea, petentul arată că instanța menționează în motivarea următoarele: *“așa cum rezultă din declarația de martor al tatălui reclamantei-pârâte, niciodată minorul nu a fost vizitat, de la naștere, de părinții reclamantei pentru că aceștia aveau niște prejudecăți care reies din mesajele depuse la dosar în legătură cu originea etnică nepotrivită a pârâtului-reclamant, care nu l-ar ridica pe acesta la valoarea fiicei lor”.*

Susținerea reclamațiilor

8. Reclamatul invocă excepția tardivității introducerii plângerii la CNCD susținând faptul că mesajele pe WhatsApp au fost date în perioada 2017-2018.

9. Cu privire la incidentul din iulie 2020, reclamații susțin că nu este adevărat nimic din ce susține petentul, ci mai mult, motivul pentru care au venit să-și ia fata și nepotul este legat de agresiunile petentului asupra iubitei sale, fiica reclamațiilor.

Reclamații susțin că nu au fost de acord cu relația dintre fiica lor și petent, întrucât aceasta a abandonat studiile și a ales să se mute la petent fără a se căsători în prealabil.

De asemenea, reclamații neagă orice acuzație de discriminare.

V. Motivele de fapt și de drept

10. Pe cale de excepție, Colegiul director urmează să analizeze excepția tardivității invocată de reclamați în ceea ce privește afirmațiile transmise pe mesaje WhatsApp în perioada 2017-2018. În raport cu aceste observații de fapt, coroborat prevederilor art. 20 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul Director reține că „(1) Persoana care se consideră discriminată poate sesiza Consiliul în termen de un an de la data săvârșirii faptei sau de la data la care putea să ia cunoștință de săvârșirea ei”, Colegiul admite excepția tardivității. Faptele sunt repetitive, însă nu continue

11. Pe fond, analizând faptele sesizate, Colegiul Director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că

diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că, pentru ca o asemenea încălcare să se producă, „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nicio justificare obiectivă sau rezonabilă.

12. În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, **principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv.**

Potrivit articolului 2 alin.1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, “prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”, Colegiul Director reține că pentru ca o faptă să fie calificată ca fiind faptă de discriminare, trebuie să îndeplinească cumulativ mai multe condiții:

- a) Existența unui tratament diferențiat aplicat în situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile.
- b) Existența unui criteriu de discriminare conform. art. 2 alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare.
- c) Tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege.
- d) Tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop să nu fie adecvate și necesare.

Astfel, raportat la cele de mai sus, Colegiul trebuie să analizeze dacă prin tratamentul aplicat petentului i s-a încălcat un drept recunoscut de lege, în baza unui criteriu interzis, fără o justificare obiectivă, comparativ cu alte persoane aflate pe poziție de egalitate.

13. În raport de cele de mai sus, Colegiul director constată că petentul invocă încălcarea dreptului la demnitate de către reclamații din motive etnice. Astfel, acesta arată că părinții iubitei sale i-au adresat jiginiri legate de etnia din care face parte, respectiv etnia romă. Din declarația de martor, depusă la dosar reiese faptul că reclamații i-au “strigat” în fața blocului “*dezinfecțat-vă voi că e plin de infecție la voi în casă! Ce mă, ăsta e copilul tău? Nu vezi că nu are nimic de la tine? Nu vezi ce negru ești? crezi că te mai albești și tu de la el dacă-l ții în brațe?*”.

Raportat la prevederile art. 20 alin 6 din OG nr. 137/2000, republicată, potrivit căroră “*Persoana interesată va prezenta fapte pe baza cărora poate fi prezumată existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament. În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, respectând regimul constituțional al drepturilor fundamentale, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice*”, Colegiul director constată faptul că reclamații nu s-au folosit de nicio probă (înregistrări audio-video, declarații de martori, etc) pentru a inversa sarcina probei.

14. Astfel, Colegiul nu poate decât să constate faptul că în prezenta cauză afirmațiile făcute în data 04.07.2020 au condus la crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare la adresa petentului, potrivit art. 15 din O.G. 137/2000.

Prin urmare, faptele sesizate **depășesc limitele libertății de exprimare, constituie fapte de discriminare, se impune constatarea unei contravenții și aplicarea unei sancțiuni contravenționale ca instrument juridic.** (a se vedea și jurisprudența CNCD Hotărârea nr. 211/29.04.2015, Hotărârea nr. 104/07.03.2018).

15. De asemenea, având în vedere faptul că petentul și reclamații **trebuie** să rămână în relații civilizate pentru binele minorului, Colegiul director recomandă ambelor părți să depună toate eforturile în acest sens.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

- 1.** Faptele reprezintă discriminare , potrivit art. 2 (1) coroborat cu prevederile art.15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată;
- 2.** Sancționarea reclamatilor cu avertisment, potrivit art. 5 alin 2 și art. 7 alin. 3 din O.G. nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare
- 3.** Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată online în data de 07.10.2020 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DIACONU ADRIAN- Membru, GRAMA HORIA – Membru, HALLER ISTVÁN (online) –Membru, JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, MOȚA MARIA – Membru, OLTEANU CĂTĂLINA Membru (online), POPA CLAUDIA SORINA - Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiului director,
Președinte CNCD

Data redactării: 28.10.2020

Redactat și motivat de A.P.G. și H.G

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.